

04.03.2019

Asia/10

§ 154

Helsingin merellinen strategia ja toimintaohjelma

HEL 2018-006014 T 00 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 11.3.2019 saakka.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli projektipäällikkö Minttu Perttula. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 11.3.2019 saakka Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Helsingin kaupungin merellisen strategian ja toimintaohjelman ohjeellisena asiakirjana kaupunkistrategiassa 2017–2021 asetettujen Helsingin merellisyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Samalla kaupunginhallitus kehottaa käynnistämään tarvittavat toimenpiteet ja edellyttää, että toimialat ja liikelaitokset suuntaavat toimintaansa strategian mukaisesti kulloinkin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Esittelijän perustelut

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Helsinkiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutetta-

vuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen.

Merellisen strategian valmistelua ovat ohjanneet kaupunkistrategian merellisyyttä koskevat tavoitteet. Kaupunkistrategian mukaan merellisyyttä on hyödynnettävä nykyistä paremmin kaupungin vetovoimatekijänä. Helsingin saaristosta tulee tehdä entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde ja lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan. Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennaali. Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan.

Helsingin kaupunkistrategiaa pannaan täytäntöön muun muassa strategian kärkihankkeilla, joista yksi on Helsingin merellinen strategia ja toimintaohjelma. Merellisen strategian ja toimintaohjelman luonnosta on käsitelty kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa 11.6.2018.

Helsingin merellisessä strategiassa määritellään merellisen kehittämisen tavoitteet ja toimintaohjelmassa on kuvattu toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian tavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpiteet on laadittu yhteistyössä eri toimialojen ja kumppanien kanssa.

Toimintaohjelman toimenpiteet perustuvat keväällä 2018 toteutettuun taustakartoitukseen, joka on oheismateriaalina. Taustakartoituksessa kerättiin yhteen kaupungin vireillä olevat suunnitelmat, hankkeet ja muut aloitteet, jotka kytkeytyvät merelliseen kehittämiseen. Aloitteita löytyi kaupungin sisältä yhteensä 55 kappaletta. Lisäksi kartoitettiin kaupunkilaisten uusia ideoita merellisyyden edistämiseksi, jonka tuloksena kaupunkilaisilta saatiin noin 500 merellisyyteen liittyvää ideaa ja toivetta.

Toimenpideohjelman lopulliset sisällölliset painotukset on tehty kaupungin ja keskeisten sidosryhmien edustajien muodostamassa ohjausryhmässä. Toimintaohjelman toteutus tapahtuu kaupungin eri toimialoilla ja yhteistyössä muiden sidosryhmien, kuten muiden kaupungin merellisillä alueilla vaikuttavien julkisten maanomistajien ja yrittäjien kanssa.

Merellinen strategia ja merellisen kehittämisen tavoitteet

Merellisessä strategiassa asetetaan Helsingin merelliselle kehittämiselle vuosina 2018–2030 seuraavat tavoitteet:

1) Helsinki on vetovoimainen ja toimiva merikaupunki

Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteena on helpottaa kaupunkilaisten ja vierailijoiden pääsyä rannoille ja saariin sekä parantaa saari-kohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia, palveluita ja vesiliikenneyhteyksiä.

Tavoitteena on yksi merellinen Helsinki, jonka pitkän tähtäimen kehitystä kaupunki kumppaneineen ohjaa ja jossa saaristo, rannikko ja meri toimivat alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Lisäksi tavoitteena on saariston tähtikohteiden majoituskapasiteetin merkittävä nosto ja ympärivuotiset palvelut.

Kansainvälisesti ainutlaatuisia tapahtumia järjestetään merellisessä ympäristössä. Lähitulevaisuuden mittavin tapahtuma on vuonna 2020 järjestettävä nykytaiteen Helsinki Biennaali, jonka päätapahtumapaikka on Vallisaari.

Kaupungin sisäistä yhteistyötä tiivistetään merellisissä asioissa niin, että toiminta on entistä yhtenäisempää. Yhteistyötä ja vuoropuhelua lisätään myös merellisen Helsingin rakentamisen kannalta olennaisten sidosryhmien kanssa.

2) Merelliset palvelut ja virkistymismahdollisuudet ovat kaikkien ulottuvilla

Merellisiä virkistyskohteita suunnitellaan siten, että jokainen helsinkiläinen pääsee nauttimaan niistä. Suunnittelussa otetaan huomioon terveyden ja hyvinvoinnin sekä helsinkiläisten liikkumisen lisäämisen strategiset tavoitteet. Pääsyä rannoille ja saariin helpotetaan julkisella liikenteellä tai omaa venettä käyttäen. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään tulevaisuudessa yhä paremmin merellisissä palveluissa.

Kestävyyttä ja pitkän tähtäimen suunnittelua vahvistetaan merellisissä toiminnoissa muuan muassa saariston huollon toimivuuden varmistamiseksi. Rannoilla ja saaristossa on tulevaisuudessa nykyistä enemmän erilaisia palveluita ja toimintaa, joita sinne hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa tuottavat yrittäjät ja yhteisöt. Yritysyhteistyö merellisten toimijoiden kanssa tähtää palveluiden parantamiseen sekä aiempaa yhtenäisempään markkinointiin ja saariston kokonaisvaltaisempaan kehittämiseen. Saaristomatkailussa panostetaan volyymin sijaan kestävyteen, monipuolisuuteen ja saariston tarjoamiin laadukkaisiin paikalliselämyksiin.

3) Helsinki vaalii meriluontoaan

Helsingin merellisyiden kehittäminen toteutetaan herkän saaristoluonnon, ainutlaatuisen Itämeren ja monikerroksisen kulttuuriperinnön ehdoilla.

Ympäristönäkökulmat huomioidaan myös niiden tarjoamien mahdollisuuksien kautta, mikä merkitsee muun muassa uudentyyppisen liiketoiminnan ja tuoteinnovaatioiden mahdollistamista. Tutkimustuloksia luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista seurataan ja niitä sovelletaan merelliseen virkistystoimintaan. Merellisen luonnon hyvinvointivaikutukset ja niiden tuotteistus tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia helsinkiläisten arjen hyvinvoinnille.

Merellistä strategiaa toteuttavat toimenpiteet

Osa merellisen strategian todeksi tekevästä toimenpiteistä on jo alettu toteuttaa osana toimialojen perustoimintaa. Maankäytön suunnittelun ja luontoarvokartoituksen avulla saaret on luokiteltu ja valittu saariston kehitettävät tähtikohteet. Samalla on käynnistetty vesiliikenteen, huolto- ja teknisen huoltoverkoston yleissuunnittelu. Saaristokohteiden tunnettavuutta lisätään ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa niin, että vesiliikenteen aikataulut löytyvät HSL:n reittioppaasta vesiliikennekaudella 2019. Saariston asemakaavoitus etenee itäisen saariston, Vallisaaren ja Kuninkaansaaren sekä Isosaaren Kuivasaaren ja Merisataman saarten osalta. Kauppatorin monikäyttöisyyttä parannetaan ja opastusta selkeytetään. Yhteistyötä vahvistetaan muun muassa perustamalla merellisten yrittäjien verkosto. Merellisiä palveluita digitalisoidaan muun muassa Vene Helsingissä -hankkeessa.

Tulevista toimenpiteistä merkittävimpinä voidaan mainita muun muassa Vallisaaren ja Kuninkaansaaren toteutettava kansainvälinen julkisen taiteen Helsinki Biennaali, joka järjestetään ensimmäisen kerran kesällä 2020. Vasikkasaarta kehitetään virkistyskäyttöön niin, että saari on turvallisesti ja kestävästi käytettävissä jo kesällä 2019. Toimenpiteissä on myös Vasikkasaaren asemakaavan jatkosuunnittelu ja toteutus, johon liittyy myös Vallisaaren ja Vasikkasaaren liittämiseen yhdyskuntatekniikkaan. Näin Kruunuvuorenselälle saadaan kaksi saariston virkistyskäyttöä ja matkailua palvelevaa saarta samaan kokonaisuuteen Suomenlinnan ja Lonnan kanssa. Vesiliikennettä kehitetään yhä asiakaslähtöisemmäksi ja ekologisemmaksi. Toimivaa ja yhdessä kehitettyä huoltoverkostoa tarvitsevat kaikki saariston toimijat, ja toimintaohjelmaan sisältyy saariston huoltoverkoston suunnittelu ja toteutus.

Helsinki on myös noin 50 000 veneilyharrastajan kotisatama. Kaupungin palveluita veneilijöille kehitetään toimivammiksi yhteistyössä muun muassa venekerhojen kanssa. Veneilyn harrastajien palveluita parannetaan ja talvisäilytyspaikkojen riittävyys varmistetaan.

04.03.2019

Asia/10

Alustavien arvioiden perusteella merellisessä strategiassa ja toimintaohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen maksaisi noin 5-15 milj. euroa vuodessa. Tarvittavien investointien alustava kustannusarvio on yhteensä noin 15-30 milj. euroa vuosina 2019-2022. Esitetyt kustannukset ovat vielä arvioita, jotka tarkentuvat suunnittelun edetessä. Myös kustannusten kohdentuminen kaupungin sisällä tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Merellinen strategia ja toimintaohjelma

Oheismateriaali

1 Merellinen strategia, projektisuunnitelma
2 Merellinen Helsinki, strategian taustakartoitus, loppuraportti
3 Helsingin merelliseen kehittämiseen liittyvät selvitykset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 11.06.2018 § 37

HEL 2018-006014 T 00 04 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen Helsingin merellisen strategian ja siihen liittyvän toimintaohjelman laatimisesta.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

04.03.2019

Asia/10

11.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli erityisasiantuntija Ulla Tapaninen.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi
Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 0505258131
ulla.tapaninen(a)hel.fi